

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

YTTRANDE
2026-04-20

Ärendenummer
NV-25-045045

Mark- och miljödomstolen
Nacka tingsrätt
mmd.nacka.avdelning4@dom.se

Yttrande i mål nr M 5534-25 angående tillstånd till vattenverksamhet, täktverksamhet och inert deponi på fastigheterna Sneby 1:4 och Savlinge 2:5 i Enköpings kommun

Med anledning av domstolens underrättelse, aktbilaga 94, anför Naturvårdsverket följande.

1. Behovet av det ansökta täktmaterialet

Naturvårdsverket vidhåller det som framförts i avsnitt 1 i aktbilaga 69. Med anledning av bolagets nya uppgifter i avsnitt 2.1 i aktbilaga 86 och aktbilaga 88 vill Naturvårdsverket dock lägga till följande.

1.1. Utgångspunkter för behovsbedömningen

I avsnitt 2 i aktbilaga 88 redogör bolaget för behovet av täktverksamheten och vikten av en lång tillståndstid. Bolaget hänvisar bl.a. till affärsmässiga och ekonomiska skäl.

Naturvårdsverket har förståelse för att det ur ekonomisk och affärsmässig synpunkt är gynnsamt med en lång tillståndstid. Sådana omständigheter har dock främst betydelse för bedömningen av tillståndstidens längd, och inte för frågan om det finns ett behov av det sökta täktmaterialet. Först efter att det har konstaterats att det finns ett behov av de sökta brytmängderna ska en rimlig tillståndstid bestämmas. En avvägning ska då göras mellan bolagets intresse av en tillståndstid och det allmänna intresset av att en ny prövning av verksamheten görs med jämna mellanrum för att anpassa tillståndet till de för tiden aktuella miljökraven (se Naturvårdsverkets vägledning [Täktverksamhet – en vägledning vid prövning och tillsyn ISBN 978-91-620-7212-4](#), s. 139 och MOD:s avgöranden med mål nr M 14829-22 och M 14844-22).

Naturvårdsverkets förslagna tillståndstid om 15 år grundar sig på det uppskattade behovet av täktmaterial utifrån bolagets underlag.

1.2. Bergkross till betong

Bolaget har i avsnitt 3 i aktbilaga 88 utvecklat sin bedömning av behovet av betongballast. Naturvårdsverket ifrågasätter inte att bergmaterialet i täkten lämpar sig väl som betongballast. Vid bedömningen av behovet, och föreslagen tillståndstid, har Naturvårdsverket tagit hänsyn till behovet av betongballast.

2. Artskydd

Bolaget har i avsnitt 2.2 i aktbilaga 86 bemött Naturvårdsverkets synpunkter. Naturvårdsverket vidhåller det som framförts i avsnitt 2.1 i aktbilaga 69 med följande justeringar och tillägg.

2.1. Fåglar

2.1.1. 4 § första stycket 1–3 artskyddsförordningen

Avverkningsförbud

Naturvårdsverket välkomnar att bolaget i avsnitt 2.2.1.1 i aktbilaga 86 godtagit Naturvårdsverkets förslag i avsnitt 2.1.2 i aktbilaga 69 om att aktuellt avverkningsförbud föreskrivs som ett särskilt villkor.

Den skyddsklassade fågelarten

Bolaget har i avsnitt 2.2.1.2 i aktbilaga 86 uppgett den befintliga boplatsen för den skyddsklassade arten inte kommer att tas bort.

Som Naturvårdsverket har förstått underlaget kommer den befintliga boplatsen att tas i anspråk av den sökta brytverksamheten, dvs. boplatsen kommer att bli obrukbar för arten. Formuleringen ”tas i anspråk” i villkorsförslaget i avsnitt 2.1.3 i aktbilaga 69 inbegriper den sökta och planerade brytverksamheten.

Bolaget har nu i 2.2.1.2 i aktbilaga 86 uppgett att en ny boplats redan har tillskapats av bolaget. Naturvårdsverket vidhåller att det föreslagna villkoret ska föreskrivas med följande justering (justering i ~~överstruken text~~ och *kursiv*).

~~En ny boplats för den skyddsklassade fågelarten ska tillskapas.~~ Först när den skyddsklassade fågeln har övergett sitt befintliga bo *för ett annat bo* får det *befintliga* tas i anspråk. Utformningen och lokaliseringen av åtgärden ska bestämmas i samråd med tillsynsmyndigheten.

Backsvala

Naturvårdsverket vidhåller att det föreskrivs ett särskilt villkor med krav på tillskapande av artificiella häckningsbrinkar. Naturvårdsverket godtar bolagets förslag på villkorslydelse i avsnitt 2.2.1.3 i aktbilaga 86.

2.1.2. 4 a § första stycket 4 artskyddsförordningen

Bolaget har i avsnitt 2.2.1.4 och 2.2.1.5 i aktbilaga 86 gjort gällande att Naturvårdsverkets tillämpning av försiktighetsprincipen leder till omotiverat stränga krav. Bolaget har vidare i aktbilaga 89 bedömt att bevarandet av 0,5 hektar buskmark i anslutning till någon av dammarna är tillräckligt för att tillgodose behovet av häckningsmiljö.

I avsnitt 2.2.1 i aktbilaga 31 konstaterar Naturvårdsverket att det är nödvändigt att inventera rosenfink ytterligare en säsong för att klargöra om arten häckar i området eller om fyndet av rosenfink år 2024 endast representerar en rastande individ. I brist på sådan utredning vidhåller Naturvårdsverket att domstolen, i enlighet med försiktighetsprincipen, ska utgå från att rosenfink häckar i området.

Bolaget har inte närmare utrett storleken på det potentiella habitatet för rosenfink. Det ska understrykas att Naturvårdsverkets bedömning av storleken på habitat är tentativ. Habitatet kan därmed vara större. Det väsentliga vid tillskapande av ett nytt habitat för rosenfink är att det har en sådan kvalitet att det inte påverkar rosenfinkens populationsnivå negativt. Vid tillskapande av nya habitat för en art, oavsett om det sker för att säkerställa en arts bevarandestatus,

eller om det sker för att upprätthålla ett områdes kontinuerliga ekologiska funktion, måste det tas höjd för att restaureringsinsatser är förenade med osäkerheter. Det är långt ifrån säkert att en restaureringsinsats lyckas. Det kan också vara svårt att på förhand avgöra omfattningen av den negativa påverkan som en verksamhet orsakar. Restaureringsinsatserna måste därmed vara väl tilltagna för att försäkra att skyddsåtgärden får avsedd effekt.

Mot den bakgrunden vidhåller Naturvårdsverket villkorsförslaget i avsnitt 2.1.5 i aktbilaga 69.

2.2. Groddjur

Bolaget anser att de aktuella åtagandena inte bör föreskrivas som särskilda villkor. Naturvårdsverkets principiella inställning är att skyddsåtgärder som har omedelbar betydelse för en verksamhets tillåtlighet ska föreskrivas som särskilda villkor. Naturvårdsverket vidhåller därför det som anförts i avsnitt 2.2.2 i aktbilaga 69.

Beslut om yttrande har fattats av enhetschefen Karolina Ardesjö Lundén efter föredragning av miljöjuristen Christoffer Lundqvist.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit miljöjuristen Lena Lidmark samt biologerna Krister Mild och Klockar Jenny Nääs.

För Naturvårdsverket

Karolina Ardesjö Lundén

Christoffer Lundqvist

